

SØMANDSBOG

KFUM
spejderne

5 GODE RÅD

1 Lær at sejle

Ha' styr på, hvordan du redder en mand ombord igen

2 Hold dit grej i orden

Giv dit udstyr og motor et sikkerhedstjek

3 Planlæg din tur

Tjek søkort, vejr og beklædning

4 Hav en livline til land

Husk VHF, mobil og besked til de nærmeste

5 Brug vesten

Brug en farvestrålende redningsvest i den rigtige størrelse

respektforvand.dk

Denne bog tilhører:

Navn

Fødselsdag

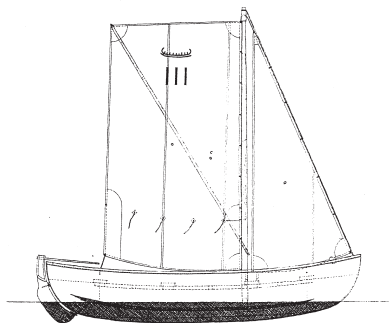
Gruppe

Patrulje

Adresse

By

Telefon

Indledning

Sømandsbogen er en gammel tradition. Når unge mænd stod til søs, fik de en Sømandsbog, hvori de skrev en slags dagbog.

I bogen skrev de ned, hvor de havde sejlet, hvem de havde sejlet med, og hvor længe de havde været hjemmefra.

KFUM Spejdernes Sømandsbog skal bruges til det samme. Hver gang en spejder har været ude at sejle, skal det skrives i Sømandsbogen.

Desuden er der også et afsnit, hvor uddannelsen fra matros, forgast og gast til bådfører er beskrevet, og hvor den uddannelsesansvarlige kan underskrive de enkelte øvelser, der er gennemgået.

Der er også et afsnit om regler i Det mobile Søcenter og sikkerhed til søs.

God vind!

Læs mere på respektfarvand.dk

Flere citater og illustrationerne er venligst stillet til rådighed af

Indholdsfortegnelse

5 gode råd.....	2
Denne bog tilhører	3
Indledning.....	4
Indholdsfortegnelse	5
Titler	6
Regler for Det Mobile Søcenter.....	7
Inden du sejler ud, vind og vejrudsigt	8
Vindstyrke tabel	11
Sømærker.....	12
Opmærksomhed- og nødsignaler	13
Hvad hedder det på en Megin.....	14
Uddannelsens opbygning	15
Modul 1	17
Modul 2	18
Modul 3.....	19
Modul 4	20
Modul 5.....	21
Logbog.....	22

Titler

Forgast

Gast

Bådfører

Titel	Kompetence	Bemærkning
Matros	Ingen	
Forgast	Gennemført Modul 1-2	
Gast	Gennemført Modul 1-4	Min. 12 år
Bådfører	Gennemført Modul 1-5 Individuel bedømmelse	Min. 15 år

Der skal i forbindelse med alle sejladser være en aktivitetsleder (leder over 18 år) til stede samt en bådfører i hver jolle. Aktivitetslederen kan godt være både bådfører og aktivitetsleder.

Regler for Det Mobile Søcenter

- § 1 I hvert fartøj skal være en **bådfører** udpeget af gruppens sejladsansvarlige.
- § 2 Det er **bådførerens** ansvar, at sikkerhedsinstruksen for den pågældende aktivitet overholdes.
- § 3 **Bådføreren** er øverste myndighed ombord, og hans/hendes ordre skal omgående adlydes.
- § 4 **Bådføreren** skal inden sejlad sikre, at fartøj og udstyr er til stede og i forsvarlig stand.
- § 5 **Bådføreren** skal inden afgang sikre sig, at der (via radio/mobiltlf.) er kontakt til en person på land, der ved, hvordan man tilkalder hjælp.
- § 6 **Bådføreren** skal inden afgang sikre sig, at besætningen er hensigtsmæssigt påklædt.
- § 7 **Bådføreren** skal inden afgang give besætningen instruks om, hvordan de skal følge hans/hendes kommandoer under sejladsen:
 - Hvor man skal sidde i båden
 - Hvordan man bruger skøder
 - Om sikkerhedsudstyret
 - Om hvordan man tilkalder hjælp
- § 8 Der skal i forbindelse med alle sejladser være en aktivitetsleder (leder over 18 år) til stede.

Inden du sejler ud - kend vejrudsigten!

Inden du sejler ud, skal du som minimum vide noget om:

- Vindretning
- Vindhastighed
- Risikoen for regn, byger og torden
- Risiko for nedsat sigtbarhed
- Vejrets udvikling de kommende timer

Husk det blæser mere på vandet end på land/i havn

Vi har heldigvis gode vejr- og farvandsudsigter i Danmark.
Du kan downloade apps til din smartphone f.eks Trygfondens
"SejlSikkert-app'en"

eller gå ind på:

www.dmi.dk
<https://ifm.fcoo.dk/>

Vinden

Vinden er den del af vejret, som har størst betydning for sikkerheden og sejlads.

Vindretning er den kompasretning, hvorfra vinden kommer.

Vindens hastighed angives oftest i meter pr. sekund (m/s).
I vejrkort vises vinden ofte i knob. 1 m/s = 2 knob.

Det er godt at lægge mærke til, hvordan vinden ændrer sig, som tiden går. Vinden kan tiltage op ad dagen.

Vindstyrke 2 - Svag vind

Det blæser ca. 1,5-3 m/s.
Bølgerne er små, krusninger uden skumsprøjt.
På land er der bevægelser i små blade.

Vindstyrke 3 - Let vind

Det blæser ca. 3-5 m/s.
Bølgerne er kraftige små-bølger, hvor toppene begynder at brydes.
Bølger kan være op til 0,6 meter.
Blade og kviste bevæger sig.

Vindstyrke 4 - Jævn vind.

Det blæser ca. 5-8 m/s.
Bølgerne bryder med ret hyppige skumtoppe. Bølgerne kan være op til 1 meter. Kviste og mindre grene bevæger sig.

Vindstyrke 5 - Frisk vind

Det blæser ca. 8-11 m/s
Moderate 1-2 m lange bølger,
mange skumtoppe, og der kan
være skumsprøjt i luften.
Små træer bevæger sig.

Vindstød og vind ved skyer

Et vindstød vare under 1 minut,
og kommer ofte i forbindelse
med skyer.

Når en stor bygesky passerer, vil
man opleve, at vinden tiltager,
når man nærmer sig skyen.

Vinden skifter retning, og det
blæser ret voldsomt. I løber af 15-30 minutter vil skyen være
passeret. Vinden aftager herefter, finder sin gamle retning
igen, og det holder op med at regne.

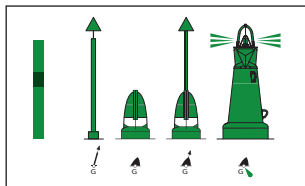
**Øv jer i at rebe sejlet på vandet, så i kan være forberedte,
når I møder en stor bygesky.**

Vindstyrketabel

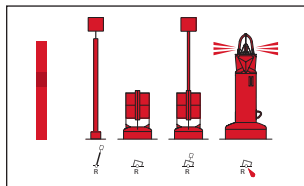
m/s	Betegnelse	Virkninger på havet	Virkninger på land
14-17	Stiv kuling	Bølgerne tårner op	Det er trættende at gå mod vinden
11-14	Hård vind	Store bølger Skumsprøjt	Blæsten hviner i ledninger
8-10	Frisk vind	Overalt hvide skumtoppe	Tykke grene bevæger sig
6-7	Jævn vind	Lange bølger, hyppige skumtoppe	Flag strækkes, grene bevæger sig
4-5	Let vind	Enkelte hvide skumtoppe	Vimpler strækkes, flag løftes
2-3	Svag vind	Korte småbølger	Vimpler løftes, flag rører sig
1	Næsten stille	Små krusninger	Vimpler og løv rører sig svagt
0	Stille	Vandfladen spejlblank	Ingen

Sømærker

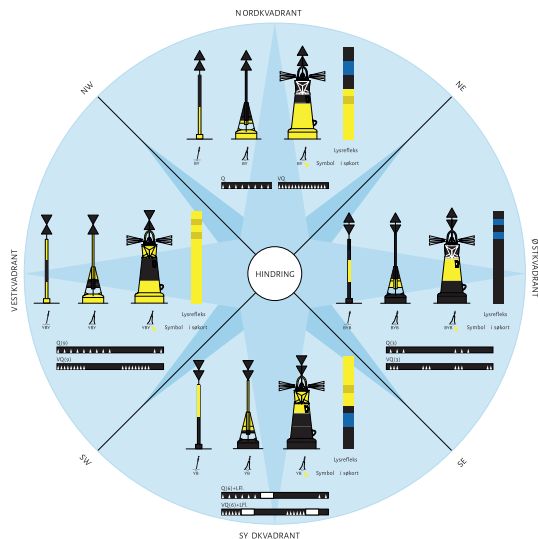
Sideafmærkninger:

Grøn markering på styrbords
Rød markering på bagbords
side, når man er indadgående

Grøn markering på styrbords
Rød markering på bagbords
side, når man er indadgående

5.2 Opmærksomhedssignaler

Har du brug for at komme i kontakt med en anden båd på vandet eller en anden har brug for din hjælp, findes der nogle internationale signaler:

Der kan f.eks. viftes med en tovende, betyder at "Jeg ønsker bugsering."

Har man nødraketter med, benytter man en hvid om dagen og en grøn om natten.

Nødsignaler

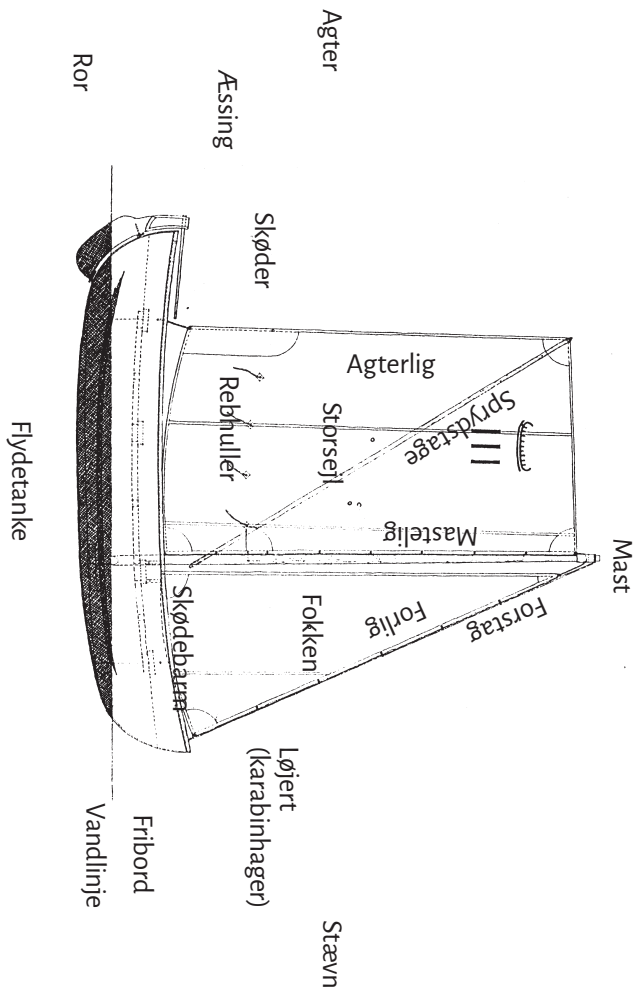
Langsom hævnning og sænkning af ustrakte arme.

Har man nødraketter med, benytter man en rød nødraket.

Udtalt brug af fløjte eller tudehorn.

Mobiltelefon: ring 112 eller med radio: Mayday over VHF på kanal 16.

Morsesignalet (SOS) SOS kan også benyttes.

Uddannelsens opbygning

Uddannelsen er bygget op i 5 moduler:

Hvert modul består af både teori med øvelser samt praktisk sejlads. Modulerne bør afsluttes, inden man fortsætter til næste modul. Man skal således have gennemført Modul 1, før man fortsætter til Modul 2.

Som matros er man ikke blot passager i båden, men tilegner sig viden og erfaring om, hvordan man bevæger sig i båden, og under betryggende forhold får lov til at prøve de forskellige funktioner under en sejlads, medens man tager Modul 1 og 2 som indeholder den mest basale viden omkring sejlads i en Meginjoller. Modulerne er velegnede til at afholde som en aktivitet over f.eks. 5 mødeaftener eller en weekend på et spejdercenter med Meginjoller.

efter Modul 1 og 2 kan man kalde sig **forgast og tildeles det røde Meginmærke.**

Som forgast skal man have en sikker fornemmelse omkring, hvad der sker i en båd under de forskellige manøvrer og kunne styre fokken (forsejlet).

Som forgast tilegner man sig herefter viden og erfaring ved

sejlads også at kunne håndtere storsejl ved bidevind, og kunne holde en fast kurs som rorsmand.

Modul 3 og 4 indeholder teori og praksis, så deltagerne får de nødvendige kompetencer til at kunne føre jollen på forsvarlig vis. Modul 1 - 4 er således grunduddannelsen, som giver mulighed for at blive gast og sammen med bådføreren kunne tage matroser og forgaster med på sejltur.

Efter endt grunduddannelse (Modul 1-4) er man **gast og tildes det grønne Meginmærke**.

For at blive bådfører, skal man udover at have gennemgået Modul 3 og 4 supplere med Modul 5, som indeholder yderligere teori og øvelser. Endvidere sker en bedømmelse af gruppen/centerets sejladsansvarlige om vedkommende kan bestride jobbet som bådfører. Modul 5 afsluttes med en prøve (praktik Modul 4 + 5), er man **bådfører og tildes det violette Meginmærke**.

Modul 1

Teori

1.1	Grundlæggende regler og sømandsudtryk	2,5 t.	
1.2	Sikkerhed til søs - hvor man skal sidde i båden - din påklædning - lær at svømme - Følg bådførerens instrukser		
1.3	Jollens sikkerhedsudstyr		
1.4	Hvordan skal sejlene stå		
1.5	Meginjollens historie - navne ombord		

Modul 2

Praktik

2.1	Øvelser med til- og afrigning af en Meginjolle. Opbevaring af udstyr	2,5 t.	
2.2	Øvelser med sejlføring af fok - Lens - Bidevind - Halvvind		
2.3	Fri sejlads 2 mødeaftener eller en weekendtur		

Modul 1 og 2 kan alternativt tages på en dags- eller weekendtur på et center med meginjoller

Modul 3

Teori

3.1	Grundlæggende sømandskab Repetition af Modul 1 og 2	2,5 t.	
3.2	Knob og deres anvendelse		
3.3	Søvejs regler Vigeforpligtigelser Rangstige		
3.4	Vigeregler: - styrbord/bagbord halse - luv/læ - overhaling - godt sømandskab		
3.5	Sømærker		
3.6	Lanterne føring på lystfartøj		

Modul 4

Praktik

4.1	Kan til- og afrigge en Meginjolle. Kan gøre rede for hvordan man opbevarer udstyr	2,5 t.	
4.2	Kan styre fok og storsejl under forskellige vindretninger. Herunder kunne rebe sejl		
4.3	Kan lægge til bro og bøje Havnemanøvre		
4.4	Mand over bord øvelse		
4.5	Kan ro en Meginjolle		
4.6	Kan betjene radio/mobiltelefon		
4.7	Kunne svømme 200 meter		
4.8	Erfaring for fri sejlad	15 t.	

Modul 5

Teori

5.1	Grundlæggende navigation - Søkort og dets signaturer		
5.2	Sikkerhed til søs: - Kende opmærksomheds- og nødsignaler - Kunne rekvirere hjælp		
5.3	Metrologi: - Forstå en vejrmedling - Kende vind og byge skyer		
5.4	Kende bådførerens ansvar		
5.5	Deltage i planlægning af en sejlad		
5.6	Kan instruere en ny besætning jvf. reglerne		

For at gennemføre modul 5 skal deltagerne have sejlet i min. 35 timer ifølge logbogen. (Alle timerne må ikke være på søer). Modul 5 afsluttes med en praktisk prøve. Desuden vil deltageren blive individuelt bedømt, inden man er bådfører. Aldersgrænse er min 15 år.

Logbog

Husk at få aktivitetsleder (AL) eller din bådførers (BF) underskrift.

Dato	Tid	Vind	Sejlads	AL/BF
------	-----	------	---------	-------

[illegible]

Dato	Tid	Vind	Sejlad	AL/BF
------	-----	------	--------	-------

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Dato	Tid	Vind	Sejlads	AL/BF
------	-----	------	---------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------

-----	-----	-----	-----	-----
-------	-------	-------	-------	-------